ESTRATÈGIA PIRINENCA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL PER A LA SOSTENIBILITAT

Interreg POCTEFA ADNPYR

UNIÓN EUROPEA
UNION EUROPÉENNE

LPO AGIR pour la BIODIVERSITÉ

Generalitat de Catalunya

Fundació Catalunya La Pedrera

IEA Institut d'Estudis Andorrans cerma

SEO BirdLife

Nafarroako Ingurumen Kudeaketa, S.A.

Gestión Ambiental de Navarra, S.A.

Nafarroako Gobernua Gobierno de Navarra

Co-financeurs

Occitanie

Nouvelle-Aquitaine

Marc general

Marc regional i estratègic

Una acció integrada al projecte POCTEFA ADNPYR dins el marc de l'Estratègia Pirinenca 2018-24 de la CTP

Comunitat de treball dels Pirineus (CTP)

Estratègia Pirinenca 2018-2024

POCTEFA ADN Pyr

+

Xarxa Educació Pirineus Vius

Estratègia Pirinenca d'EAS

Interreg POCTEFA ADNPYR

Una Estratègia d'Educació Ambiental per a la Sostenibilitat (EAS) per la macroregió pirinenca

- Agafant el territori en el seu conjunt, entès com una unitat
- Respectant la multi-territorialitat
- Complementant les Estratègies regionals

Interreg POCTEFA ADNPYR

Missió de l’Estratègia Pirinenca d’EAS

Desenvolupar una Estratègia Pirinenca d’Educació Ambiental per a la Sostenibilitat:

- estable en el temps
- que faciliti la **coordinació entre territoris y el desenvolupament d’accions conjuntes**, orientades a la valorització del massís pirinenc i la integració de l’educació ambiental en la gestió, com un potent instrument de conservació, millora ambiental i valorització patrimonial.

Interreg POCTEFA ADNPYR

Visió de l'Estratègia Pirinenca d'EAS

- Vincles territorials, socials i intergeneracionals
- Consciència sobre la importància de la protecció i conservació del patrimoni del territori
- Compromís, incrementant el protagonisme del personal qualificat que garanteixi una gestió òptima del Pirineu
- Mecanismes de comunicació que serveixin de vincle entre el món científic i el de la preservació del patrimoni natural-cultural
- Un saber fer en la valorització del patrimoni mitjançant la integració de coneixements, habilitats i estratègies específiques
- Metodologies diverses de transmissió del coneixement i l'aprenentatge social cap a la comprensió, respecte i valorització dels Pirineus des d'una perspectiva holística
- Anàlisis i pensament crític en la població
- Participació ciutadana pel bé comú
- Mecanismes de facilitació de la gestió territorial amb i per la ciutadania
- Eines de capacitació de desenvolupament de nous nínxols de mercat lligats a la preservació del territori, posada en valora i aprofitament sostenible

Interreg POCTEFA ADNPYR

Perquè l’EAS?

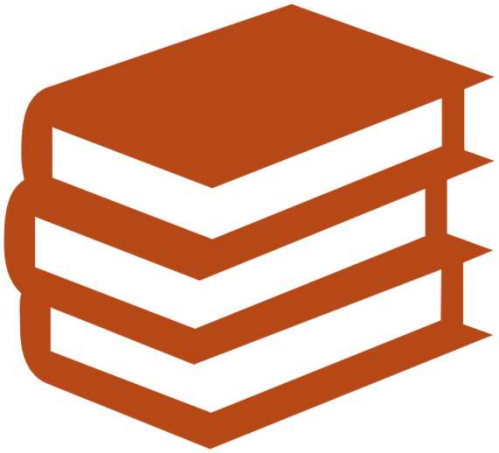

Funció educativa

Instrument de gestió

Interreg
POCTEFA
ADNPYR
UNIÓN EUROPEA
UNION EUROPÉENNE

Proposta metodològica

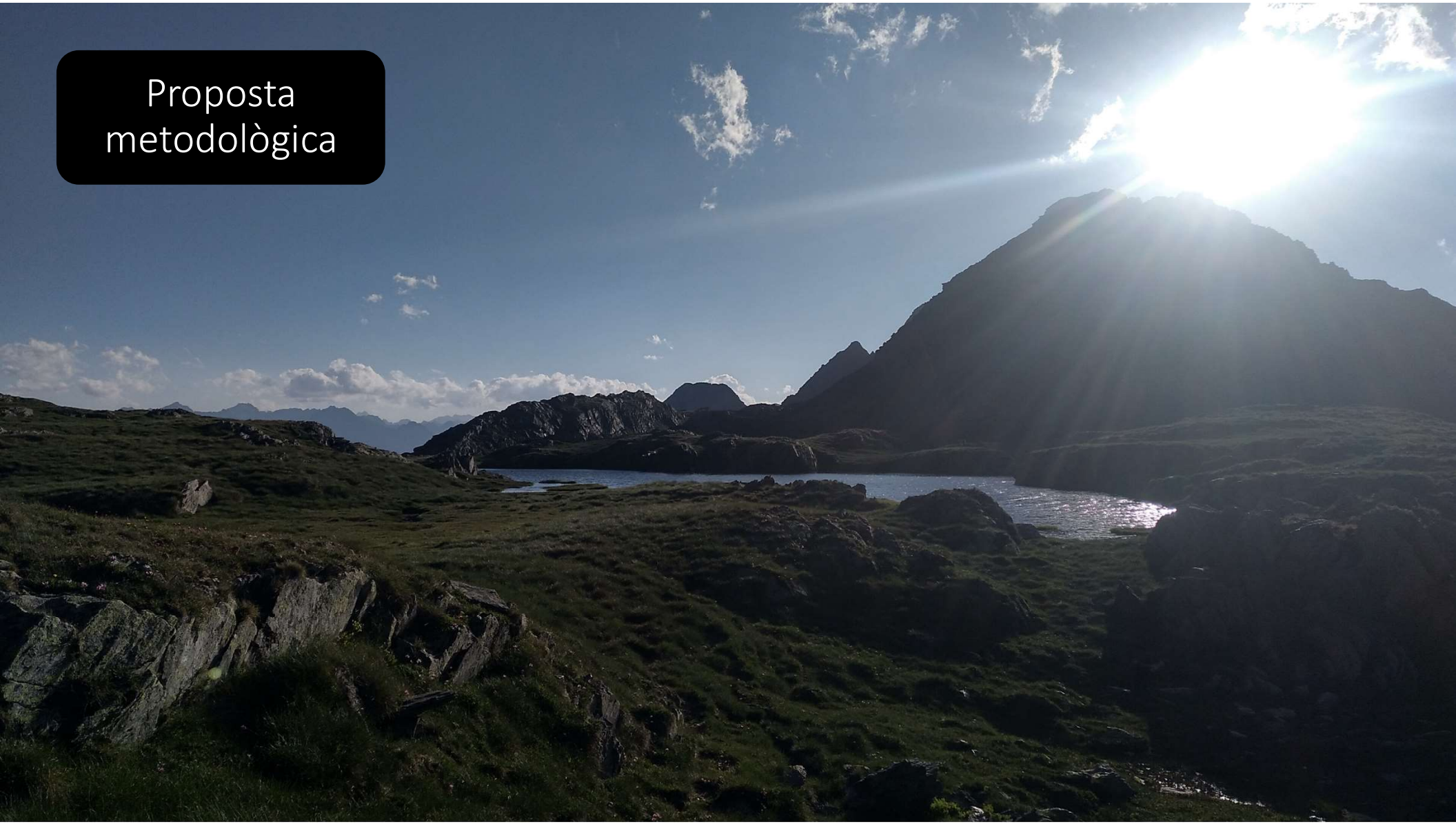

Procés d’elaboració seqüencial

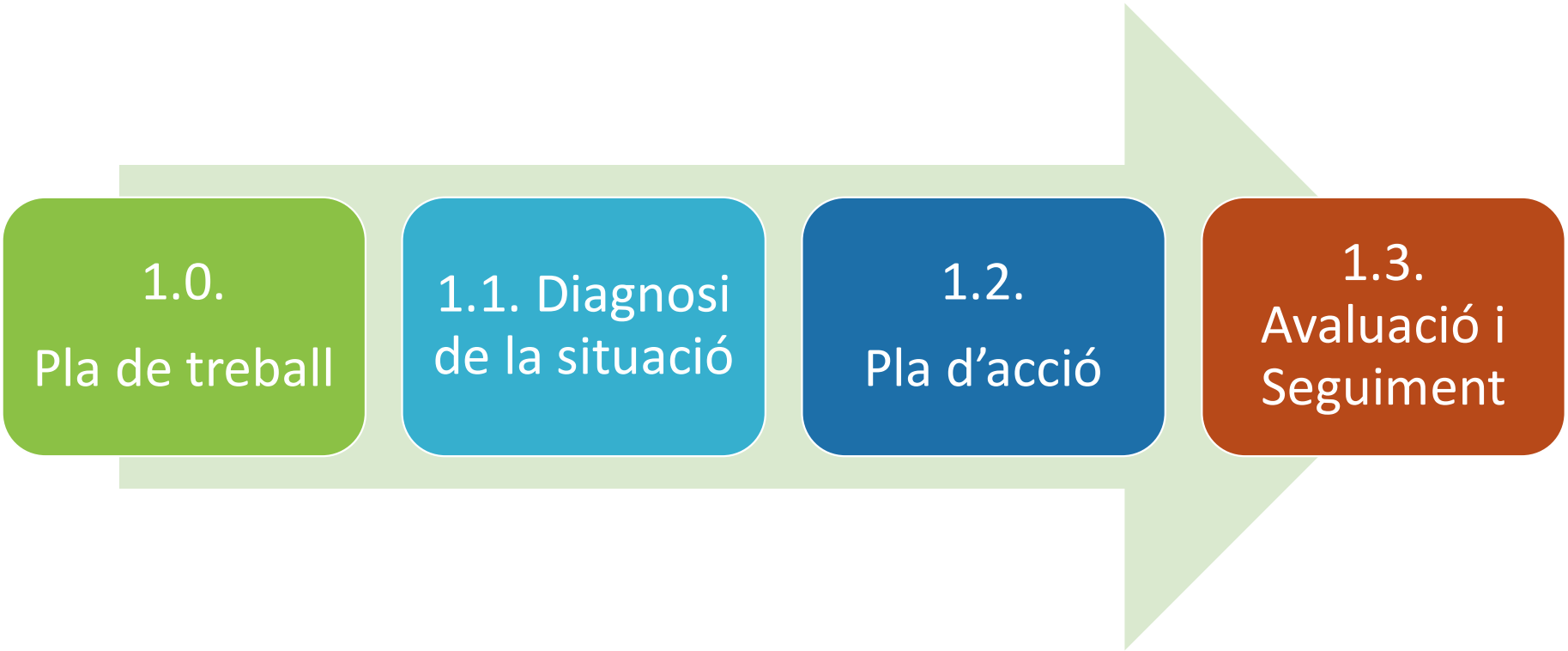

Interreg
POCTEFA
ADNPYR

Característiques bàsiques

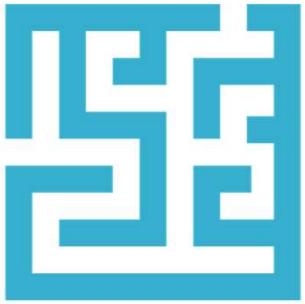

Planificació estratègica

Participada

6 regions: Andorra, Aragón, Catalunya, Navarra, Nouvelle Aquitaine y Occitanie

75 entitats

150 persones han participat en l'elaboració

Interreg POCTEFA ADNPYR

Es tenen en compte 4 variables tant per l'anàlisi de situació com per a les propostes

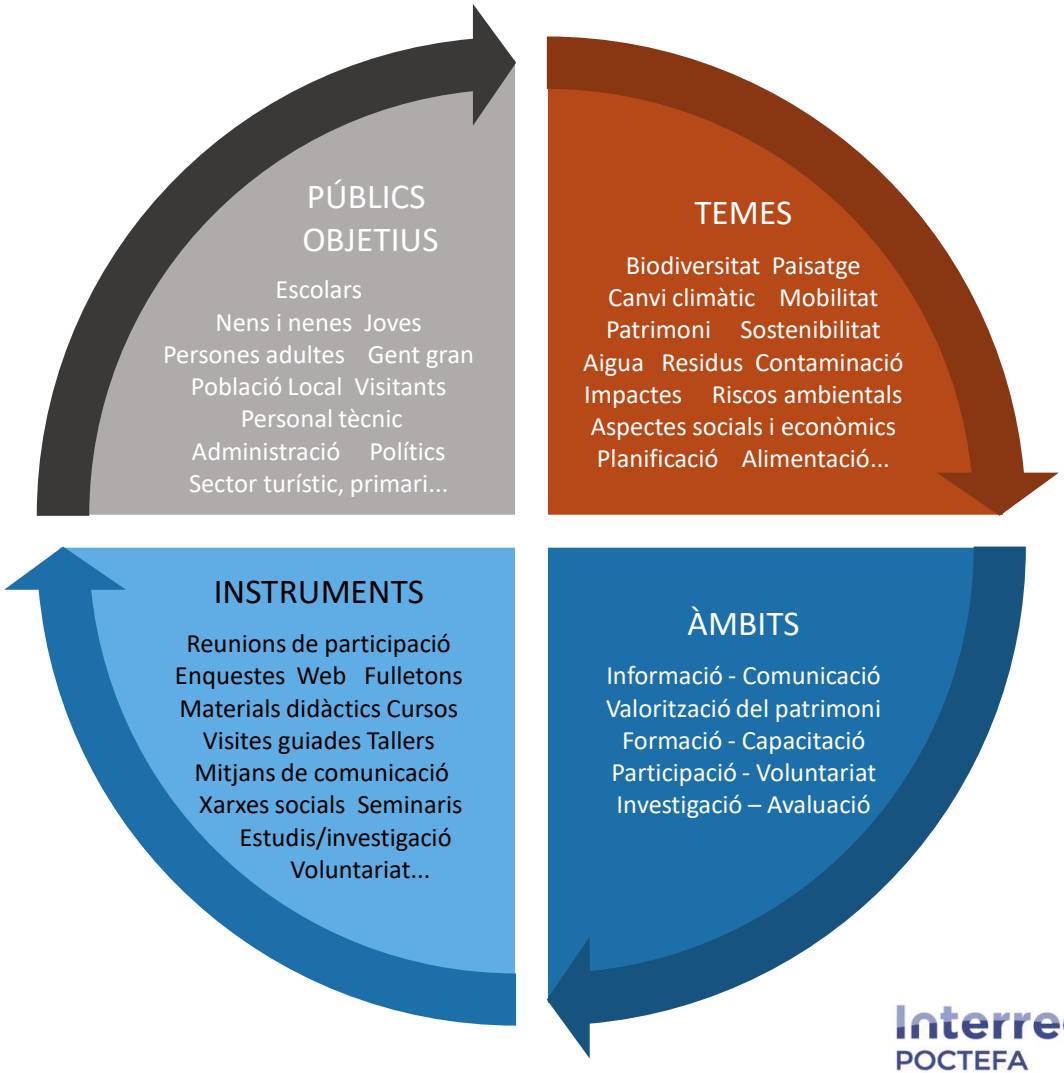

Interreg POCTEFA ADNPYR

Proposta metodològica de la diagnosi

Interreg POCTEFA ADNPYR

Proposta metodològica del Pla d'Acció (PA)

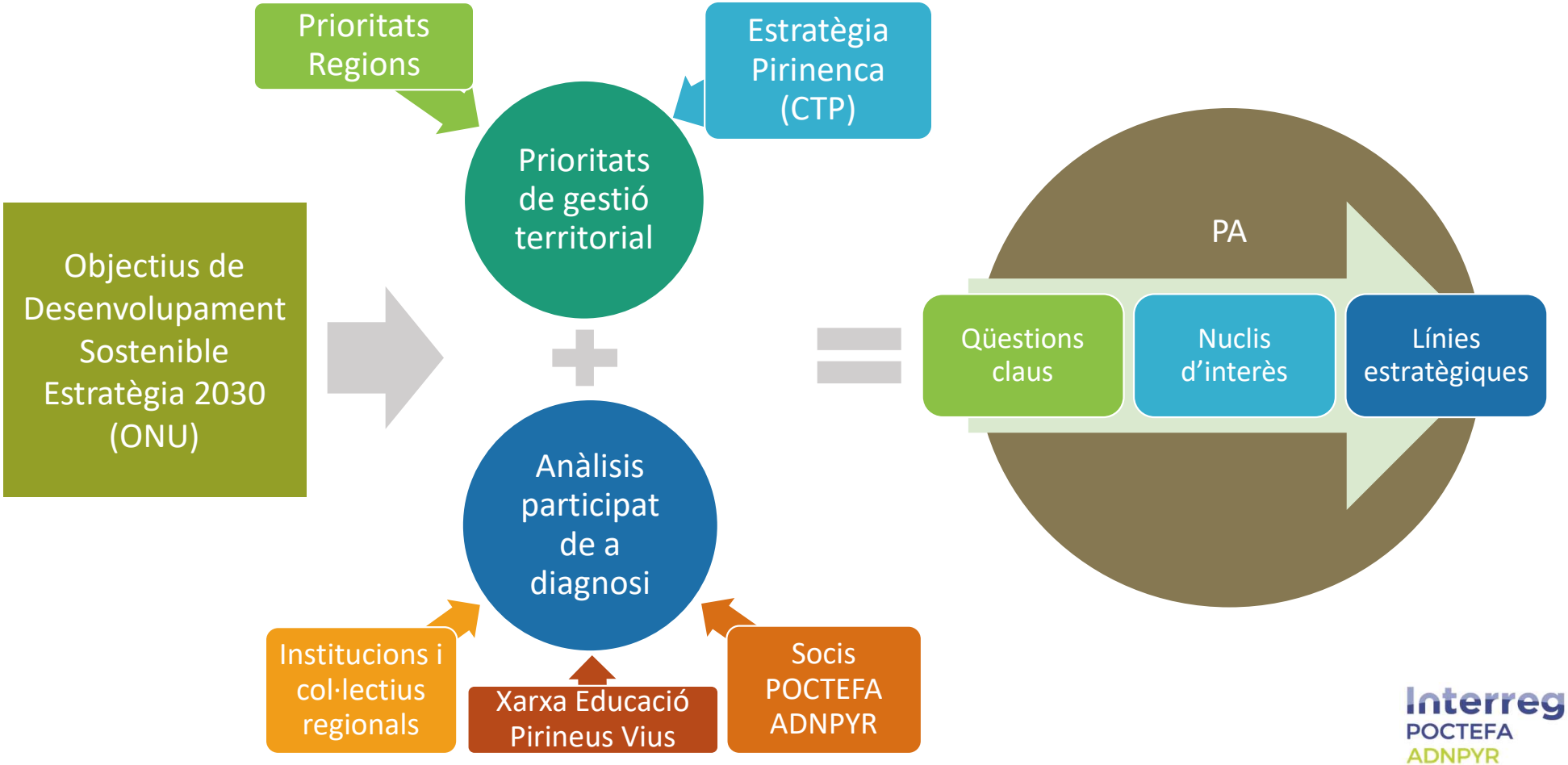

Interreg POCTEFA ADNPYR

Diagnosi estratègica dels Pirineus

Principals entitats participants

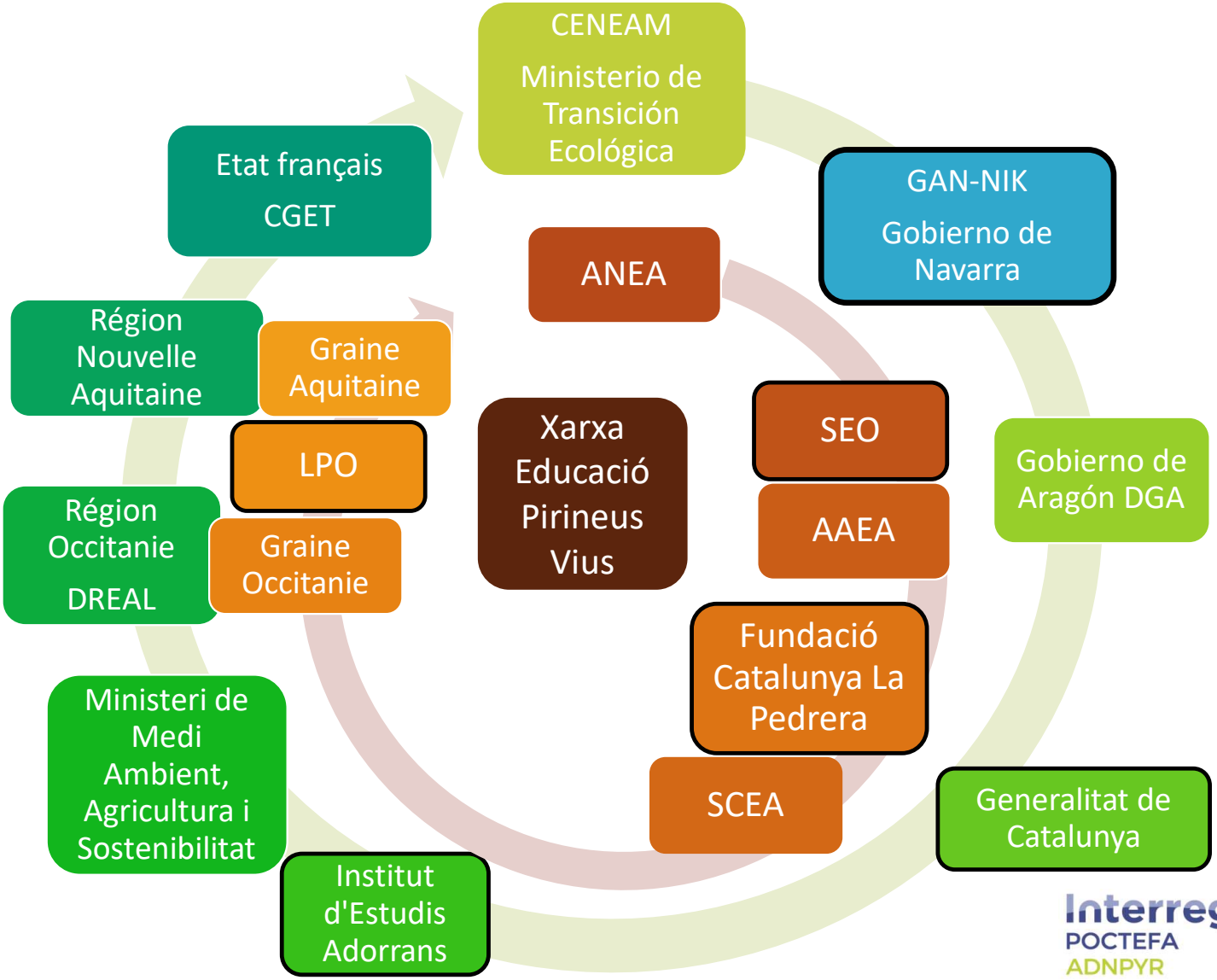

Interreg POCTEFA ADNPYR

Proposta de temes a profunditzar per entomar en el futur

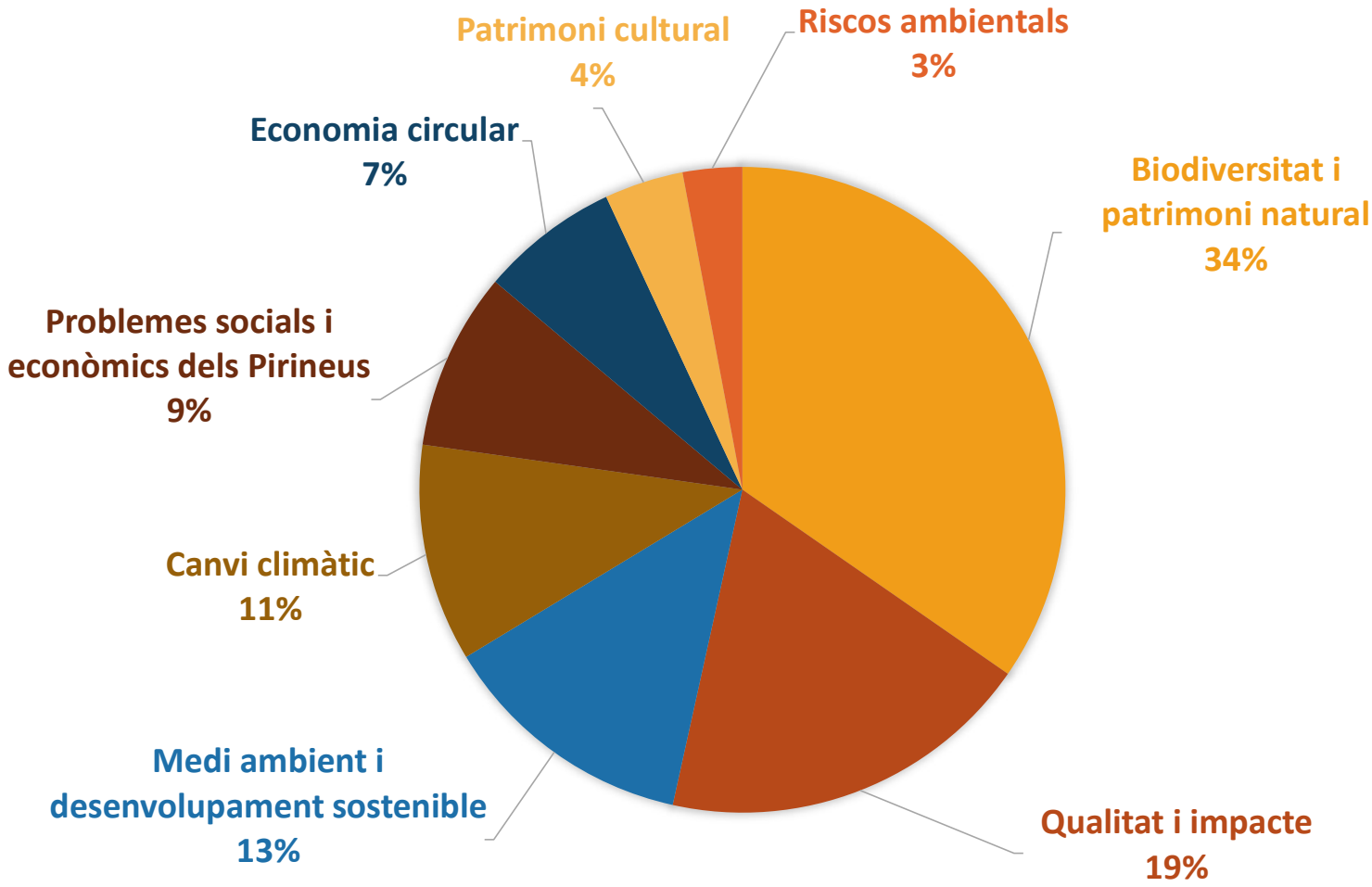

Interreg
POCTEFA
ADNPYR

Àmbits d'actuació per reforçar en el futur

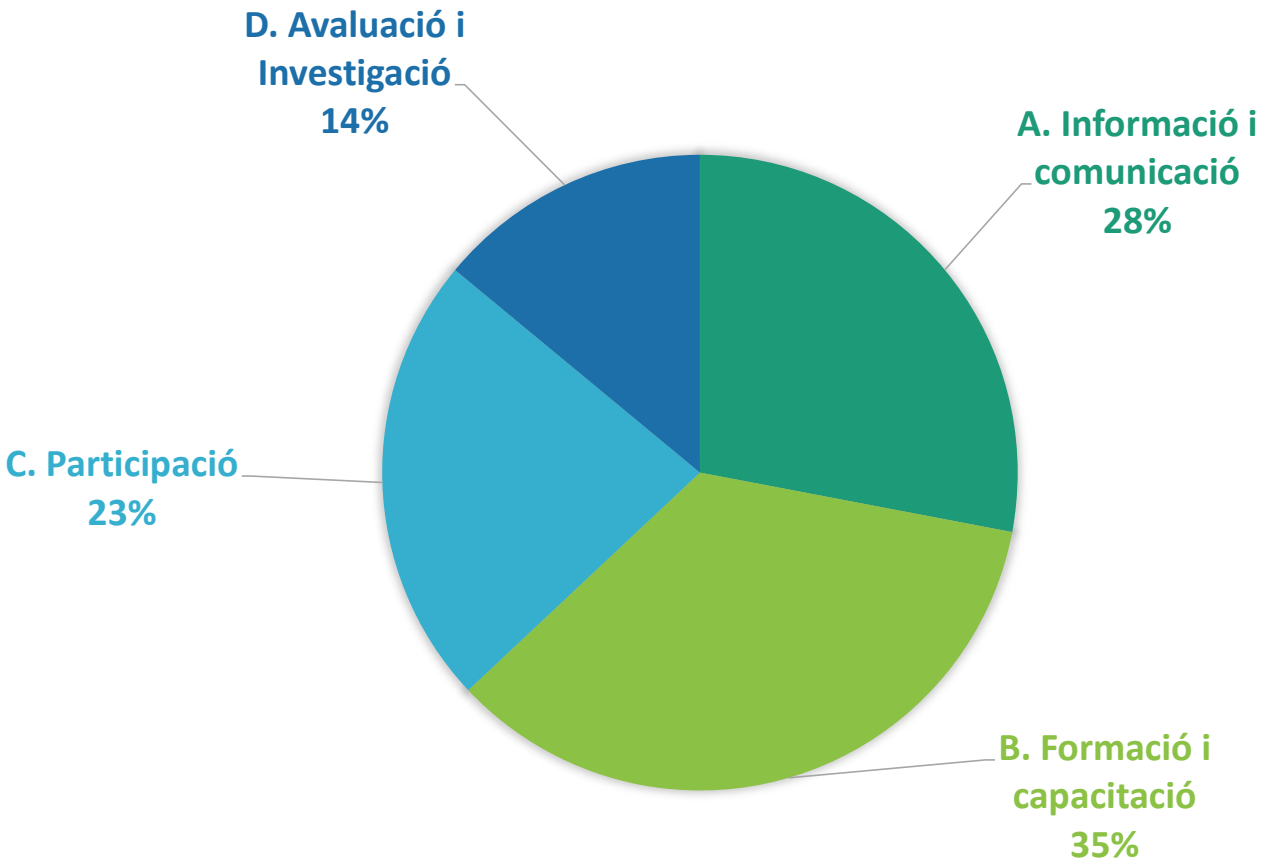

Interreg POCTEFA ADNPYR

Públics preferents en el futur

C1. Públic en general (54%)

A1. Representants polítics (47%)

A2. Sector turístic (42%)

A3. Equips tècnics municipals o d'altres administracions (39%)

B1. Població infantil (32%)

B2. Joves (32%)

A4. Sector agrícola i ramader (26%)

C2. Població rural (22%)

Turisme i públic en general estan vinculats

Les administracions (personal tècnic i polític) tenen un pes molt important (86%) perquè defineixen polítiques i prioritats

Seguim treballant amb joves i infants

Tant la població local com sectors rurals agafen importància

Interreg POCTEFA ADNPYR
UNIÓN EUROPEA UNION EUROPÉENNE

Conclusions de la diagnosi

Importància de la creació d'una base estratègica comú que faciliti l'intercanvi, la cooperació i el desenvolupament d'accions conjuntes.
Organització administrativa diversa a cada territori, això fa necessari la realització d'un documents flexible i adaptable a les diferents realitats per facilitar-ne la implementació.

Necessitat d'una visió completa de la EAS en l'àmbit pirinenc que permeti un major i millor coneixement de la situació actual i la comparativa entre territoris

Abordar qüestions transcendents recolzant-nos en els resultats del procés de participació de la diagnosi

Les temàtiques de treball pel futur integren aspectes de caràcter global com la biodiversitat, el canvi climàtic o l'economia circular

Combinades amb altres temàtiques específiques del territori pirinenc com el patrimoni (natural i cultural), els riscos ambientals, o l'impacte de les activitats humanes

Tots els àmbits de la EAS son importants, però destaca la necessitat d'augmentar els programes de participació que facilitin la integració de perfils tècnics i ciutadania

De la mateixa manera és important augmentar l'àmbit de l'avaluació i investigació

Els instruments de l'EAS han d'incloure la sensibilització i apropament al medi, les accions presencials i la integració de noves tecnologies

A més a més de mantenir actuacions amb la infància i la Joventut, sorgeix la importància de treballar amb sectors professionals (especialment el turístic), població local i l'administració.

Les condicions laborals e l'EAS i la dificultat de l'EAS en relació amb el reconeixement, les competències i l'estatus professional és un aspecte clau

S'ha d'ampliar el públic objectiu, la capacitat d'acció i el reconeixement de l'EAS, aconseguint la seva integració real a les eines per a la planificació del territori

Pla d’acció

Objectius transversals

OT 1: **Facilitar des de l'EAS la gestió sostenible del Pirineu**. A partir de la consideració de l'EAS com un instrument de gestió territorial i integrant-la a les polítiques, plans i programes del Pirineu.

OT 2: **Potenciar la utilització de l'EAS com un instrument de cooperació territorial**. Recolzant la visió de la CTP de macroregió pirinenca i utilitzant les habilitats pròpies d'aquesta disciplina per a potenciar la interterritorialitat, la integració i la coordinació en l'àmbit pirinenc.

OT 3: **Reivindicar l'EAS al massís pirinenc.** Des d'una doble perspectiva: treballant per potenciar la seva visibilitat i impacte positiu en el territori i fomentant la qualitat i millora dels programes d'EAS.

Principis bàsics de l’EAS al Pirineu

Global	Integradora	Connectora	Marco flexible
Liderada per POCTEFA ADNPYR i la Xarxa Educació Pirineus Vius	En el marc de l'Estratègia Pirenaica 2018-24 del CTP	Facilitant estratègies i continuïtat en els territoris	Planificació estratègica
Nivell de detall i abast lligat al objecte i als recursos	Definició de variables o qüestions significatives	Participada	Pràctica y aplicable

POCTEFA
ADNPYR

Construcció progressiva de les línies estratègiques

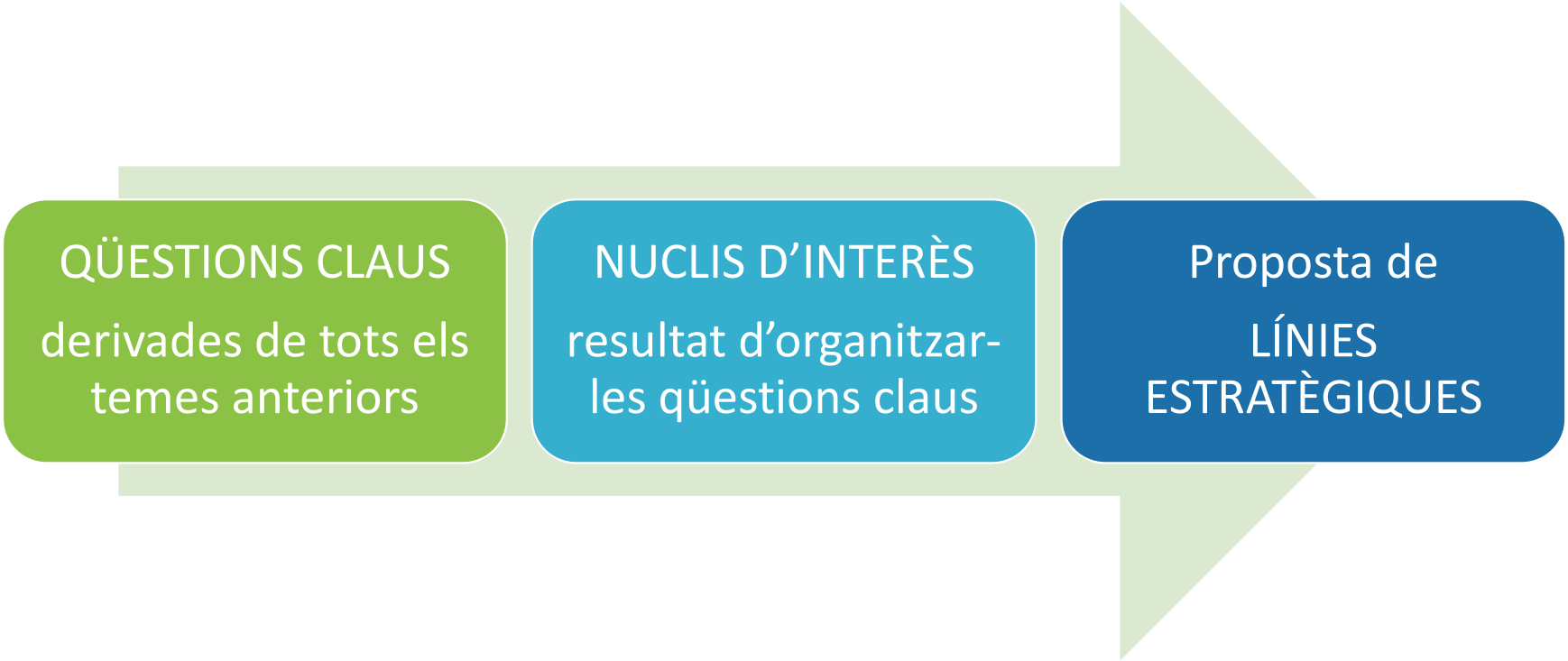

Interreg POCTEFA ADNPYR

Principals qüestions clau per al Pla d'Acció

QÜESTIONS CLAU			
Temes	**Públics objectius**	**Àmbits e Eines**	**Funció professional**
Canvi climàtic Mobilitat Biodiversitat Connexió amb la natura Paisatge Residus Economia circular Economia verda Democràcia participativa Governança Impacte de l'EAS Medi ambient	Població local Administracions Equips polítics Personal tècnic Joves Infància y centres escolars Sectors professionals Sector turístic Visitants Ciutadania	Participació ciutadana Formació Comunicació Sensibilització Avaluació Investigació	Coordinació Suport a la gestió territorial sostenible Valoració professional Condicions laborals Estratègies adaptades al territori

Línies estratègiques

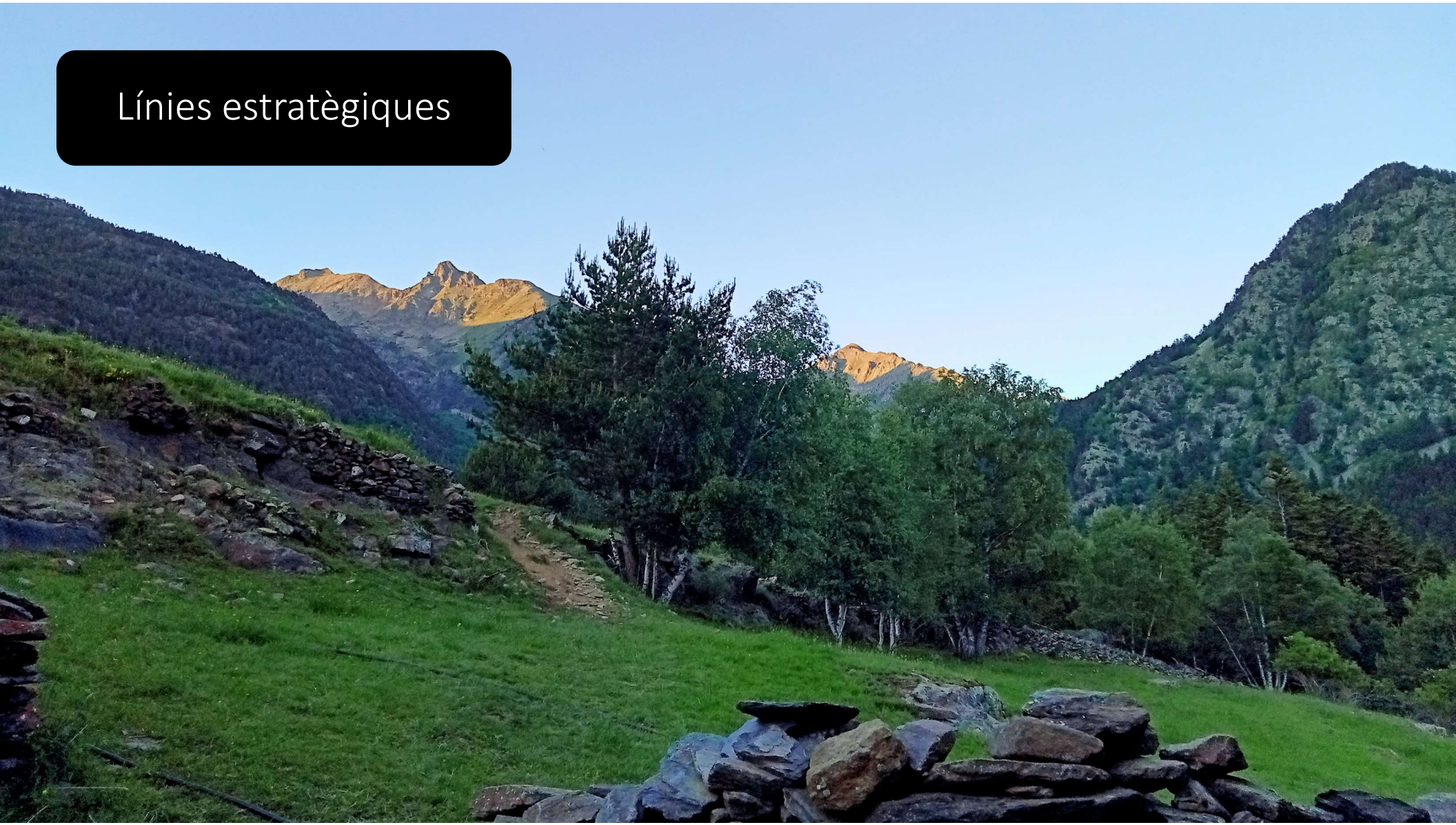

Proposta de línies estratègiques

LE1

- **AFAVORIR LA GESTIÓ SOSTENIBLE DELS PIRINEUS REFORÇANT LES DINÀMIQUES DE COORDINACIÓ, PARTICIPACIÓ DE LA POBLACIÓ I DE RECONNEXIÓ AMB EL MÓN RURAL (HABITANTS, VISITANTS) I LA NATURA.**

LE2

- **PROMOURE ACCIONS DE SENSIBILITZACIÓ I DE FORMACIÓ PER ALS CÀRRECS ELECTES, ELS TÈCNICS TERRITORIALS I ELS SOCIOPROFESSIONALS DELS PIRINEUS, ENTORN DELS VALORS MEDIAMBIENTALS, LA BIODIVERSITAT I EL VINCLE ENTRE LA SALUT I EL MEDI AMBIENT I, DONAR SUPORT AL SECTOR TURÍSTIC EN LA DIVERSIFICACIÓ DE LA SEVA OFERTA.**

LE3

- **PROMOURE LA IMPLICACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ I DE LA SOCIETAT EN L'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC I LA MITIGACIÓ DELS SEUS EFECTES.**

LE4

- **EVIDENCIAR L'IMPACTE POSITIU DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE ALS PIRINEUS.**

LE5

- **COMUNICAR I COMPARTIR EL CONEIXEMENT.**

LINÍA ESTRATÈGICA 1:
Afavorir la gestió sostenible dels pirineus reforçant les dinàmiques de coordinació, participació de la població i de reconnexió amb el món rural (habitants, visitants) i la natura.

LÍNIA ESTRATÈGICA 1	NUCLIS D'INTERÈS			
	Temes	**Públics objectius**	**Àmbits i Eines**	**Funció professional**
	Residus Economia circular Economia verda Mobilitat Biodiversitat Connexió amb la natura Democracia participativa Governança	Població local Joves Visitants	Participació ciutadana Comunicació Sensibilització Formació	Coordinació Suport a la gestió territorial sostenible Estratègies adaptades al territori

Interreg POCTEFA ADNPYR

LINÍA ESTRATÈGICA 1:
Afavorir la gestió sostenible dels pirineus reforçant les dinàmiques de coordinació, participació de la població i de reconnexió amb el món rural (habitants, visitants) i la natura.

OBJECTIU 1.1: Establir i/o reforçar les dinàmiques de coordinació intraterritorials i interterritorials relatives a l'educació ambiental i al territori dels Pirineus, integrar l'Educació Ambiental al centre de les polítiques públiques per a la gestió sostenible dels patrimonis.

OBJECTIU 1.2: Desenvolupar dinàmiques de democràcia participativa per incloure a la població local en la presa de decisions relacionades amb la gestió sostenible dels Pirineus.

OBJECTIU 1.3: Donar suport a la reconnexió entre el medi rural i la natura.

OBJECTIU 1.4: Dissenyar un conjunt de dispositius dirigits al públic visitant per donar a conèixer el patrimoni pirinenc i la seva gestió sostenible.

LÍNÍA ESTRATÈGICA 2:

Promoure accions de sensibilització i de formació per als càrrecs electes, els tècnics territorials i els socioprofessionals dels pirineus, entorn dels valors mediambientals, la biodiversitat i el vincle entre la salut i el medi ambient i, donar suport al sector turístic en la diversificació de la seva oferta.

LÍNIA ESTRATÈGICA 2	NUCLIS D'INTERÈS			
	Temes	**Públics objectius**	**Àmbits i Eines**	**Funció professional**
	Biodiversitat Medi ambient	Administracions Equips polítics Personal tècnic Sectors professionals Sector turístic Visitants	Formació Sensibilització Comunicació	Suport a la gestió territorial sostenible Valoració professional Estratègies adaptades al territori

Interreg POCTEFA ADNPYR

LÍNÍA ESTRATÈGICA 2:
Promoure accions de sensibilització i de formació per als càrrecs electes, els tècnics territorials i els socioprofessionals dels pirineus, entorn dels valors mediambientals, la biodiversitat i el vincle entre la salut i el medi ambient i, donar suport al sector turístic en la diversificació de la seva oferta.

OBJECTIU 2.1: Desenvolupar accions de formació per als socioprofessionals, els tècnics territorials i els càrrecs electes amb la finalitat de millorar la comprensió del nostre entorn, el potencial del medi natural i els impactes de les activitats sobre la biodiversitat.

OBJECTIU 2.2: Desenvolupar iniciatives i propostes dirigides a les entitats i administracions locals responsables de la planificació turística del territori i al sector turístic, acompanyar la diversificació turística del massís i fomentar la responsabilitat socioambiental, dissenyant i dotant de recursos per a la seva inclusió en les polítiques i serveis turístics.

LÍNIA ESTRATÈGICA 3:

Fomentar la participació de polítics i societat en l'adaptació al canvi climàtic i la mitigació dels seus efectes.

LÍNIA ESTRATÈGICA 3	NUCLIS D'INTERÈS			
	Temes	**Públics objectius**	**Àmbits i Eines**	**Funció professional**
	Canvi climàtic	Administracions Equips polítics Personal tècnic Ciutadania	Participació ciutadana Sensibilització Formació	Coordinació Suport a la gestió territorial sostenible Estratègies adaptades al territori

Interreg POCTEFA ADNPYR

LÍNIA ESTRATÈGICA 3:

Fomentar la participació de polítics i societat en l'adaptació al canvi climàtic i la mitigació dels seus efectes.

OBJECTIU 3.1: Capacitar i sensibilitzar la població per suscitar canvis relatius als reptes del canvi climàtic.

OBJECTIU 3.2: Donar suport i orientar el sector productiu cap a sistemes productius que respectin el medi ambient i limitin el canvi climàtic.

OBJECTIU 3.3: Proposar i donar suport a la creació i implementació d'estratègies i polítiques efectives i realistes enfront de l'emergència climàtica.

OBJECTIU 3.4: Capacitar els professionals de l'Educació Ambiental en tots els àmbits del canvi climàtic.

LÍNIA ESTRATÈGICA 4:

Destacar l'impacte positiu de l'educació ambiental per al desenvolupament sostenible dels pirineus.

LÍNIA ESTRATÈGICA 4	NUCLIS D'INTERÈS			
	Temes	**Públics objectius**	**Àmbits i Eines**	**Funció professional**
	Impacte de l'EAS	Administracions Equips polítics Personal tècnic Sectors professionals	Avaluació Investigació Comunicació	Valoració professional Condicions laborals Estratègies adaptades al territori

LÍNIA ESTRATÈGICA 4:

Destacar l'impacte positiu de l'educació ambiental per al desenvolupament sostenible dels pirineus.

OBJECTIU 4.1: Desenvolupar programes d'avaluació i investigació que permetin conèixer l'impacte real de l'educació ambiental sobre la sostenibilitat.

OBJECTIU 4.2: Estructurar i enfortir la figura de les persones que treballen en l'Educació Ambiental al Pirineu.

LÍNIA ESTRATÈGICA 5:
Comunicar i compartir el coneixement.

LÍNIA ESTRATÈGICA 5	NUCLIS D'INTERÈS			
	Temes	**Públics objectius**	**Àmbits i Eines**	**Funció professional**
	Canvi climàtic Economia circular Economia verda Medi ambient	Població local Personal tècnic Sectors professionals	Formació Comunicació	Coordinació Estratègies adaptades al territori

Interreg POCTEFA ADNPYR

LÍNIA ESTRATÈGICA 5:
Comunicar i compartir el coneixement.

OBJECTIU 5.1: Establir xarxes (i aprofundir en les ja existents) per seleccionar la informació útil al professional de la Educació Ambiental, compartir-la entre el propi sector i obrir vies permanents de comunicació amb el sector científic.

OBJECTIU 5.2: Divulgar el coneixement des de criteris de sostenibilitat i adaptant els missatges ambientals a cada un dels canals de comunicació utilitzats i públics destinataris.

OBJECTIU 5.3: Obrir nous espais innovadors de participació i diàleg entre els diferents sectors socials, i intervenir per assolir mesures que millorin ambientalment la societat.

Implementació i seguiment

L'Estratègia Pirinenca d'Educació Ambiental per a la Sostenibiltiat serveix de marc general per a les estratègies regionals

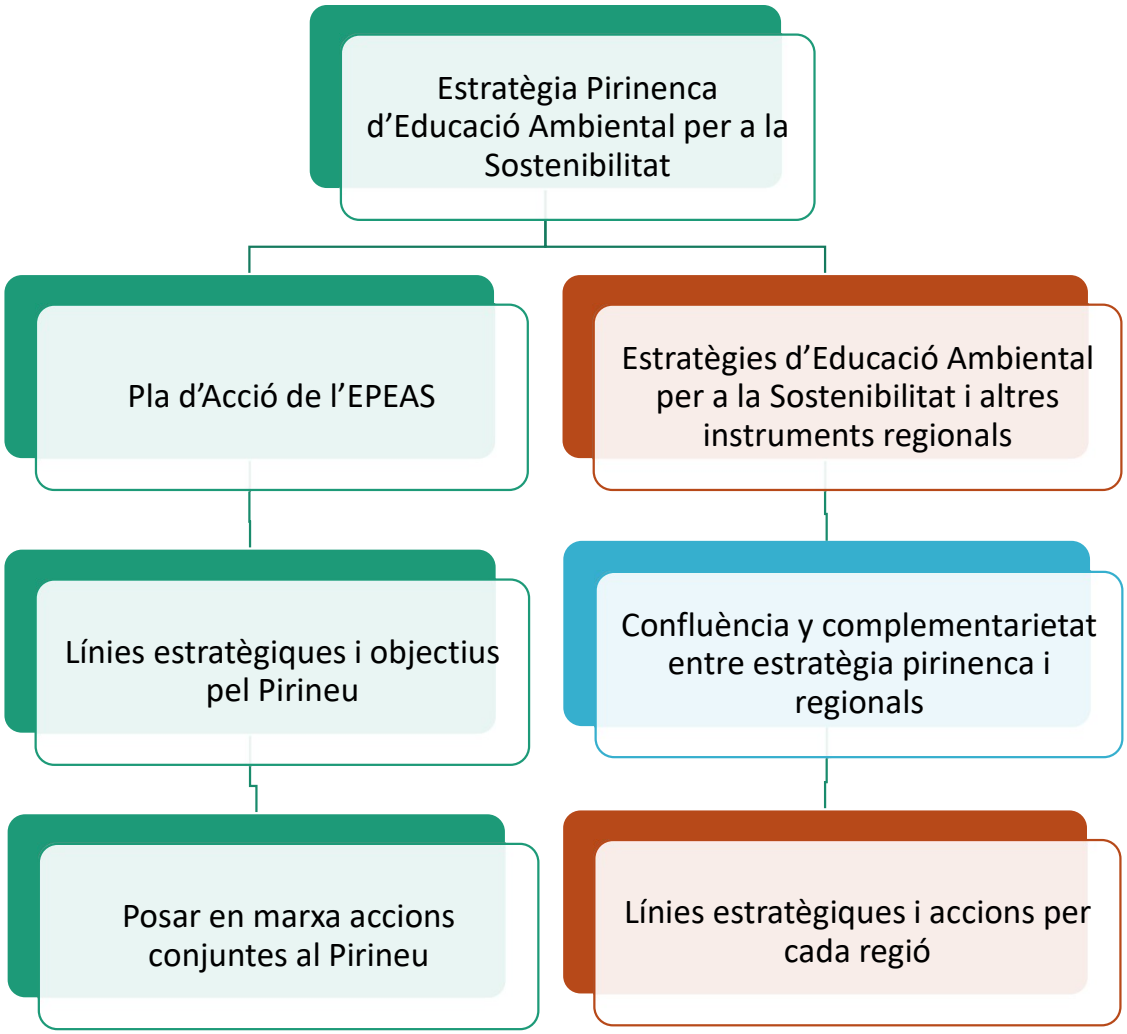

Interreg POCTEFA ADNPYR

Model d’avaluació i criteris de valor

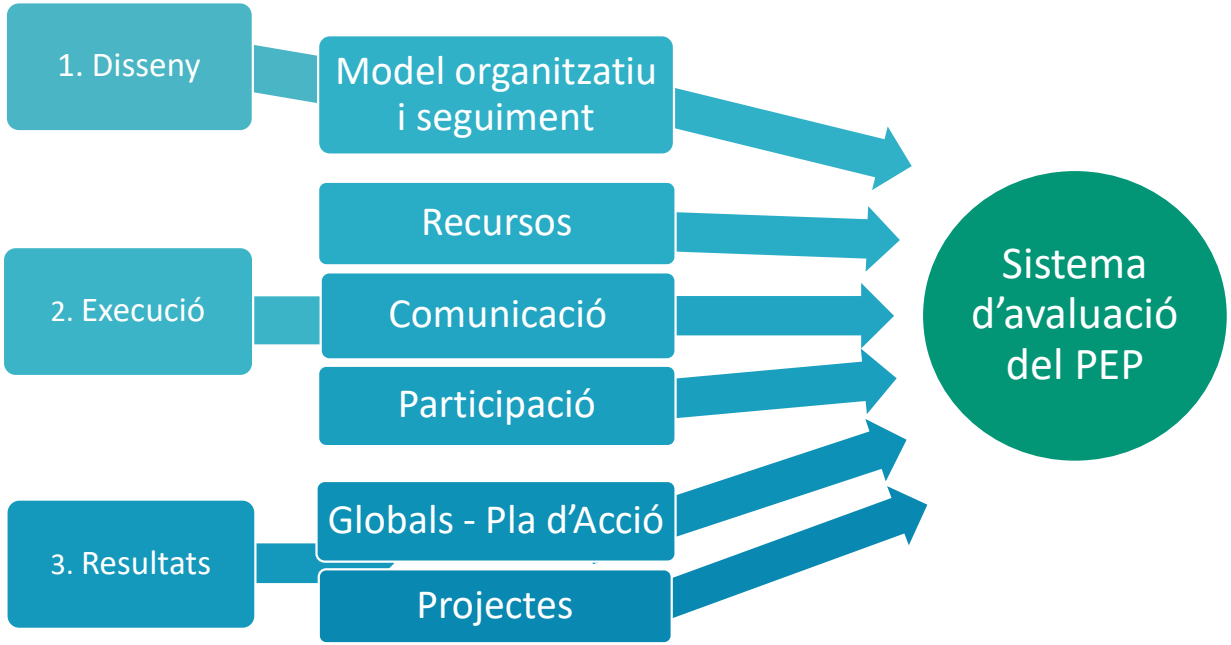

Qualitat	Cobertura
Coherència	Diversitat
Eficàcia	Equilibri
Impacte	Innovació
Pertinència	Transversalitat
Viabilitat	Visibilitat